

Covid-19s påvirkning av kommunenes og fylkeskommunenes økonomi i 2020

Fylkeskommunene

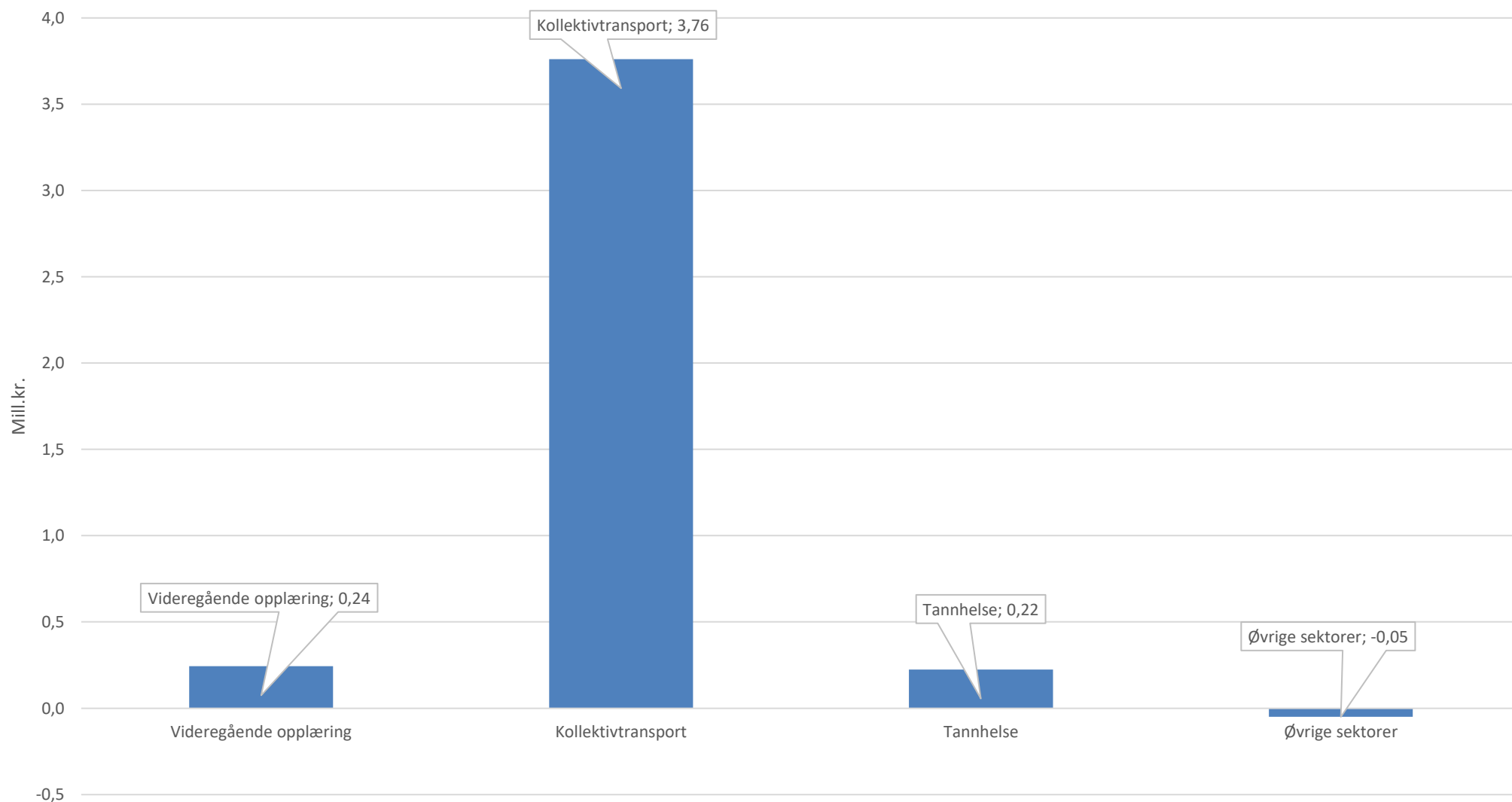
Om innsamlingen

- 11 av 11 fylker
- Store variasjoner mellom fylkene
- Samferdsel den største sektoren

Samlede ekstrautgifter og inntektsbortfall, marginalt over arbeidsgruppens anslag fra oktober

Summering av effekter	Pr. mars 2021	Anslag okt.2020
Sum inntektsbortfall	4.28	3.99
Sum merutgifter	0.44	0.28
Sum mindreutgifter	-0.54	-0.38
Nettoeffekt	4.18	3.89

Kollektivtransport er særlig hardt rammet

Regnskapstallene for 2020 samsvarer godt med arbeidsgruppens anslag fra oktober

Fylkeskommunene - summering pr. sektor	Kartlegging mars 2021	anslag oktober 2020
Videregående opplæring	0.24	0.18
Kollektivtransport	3.76	3.47
Tannhelse	0.22	0.24
Øvrige sektorer	-0.05	0.00
Netto effekt	4.18	3.89

Effekt finansposter

-0,35

Kommunene

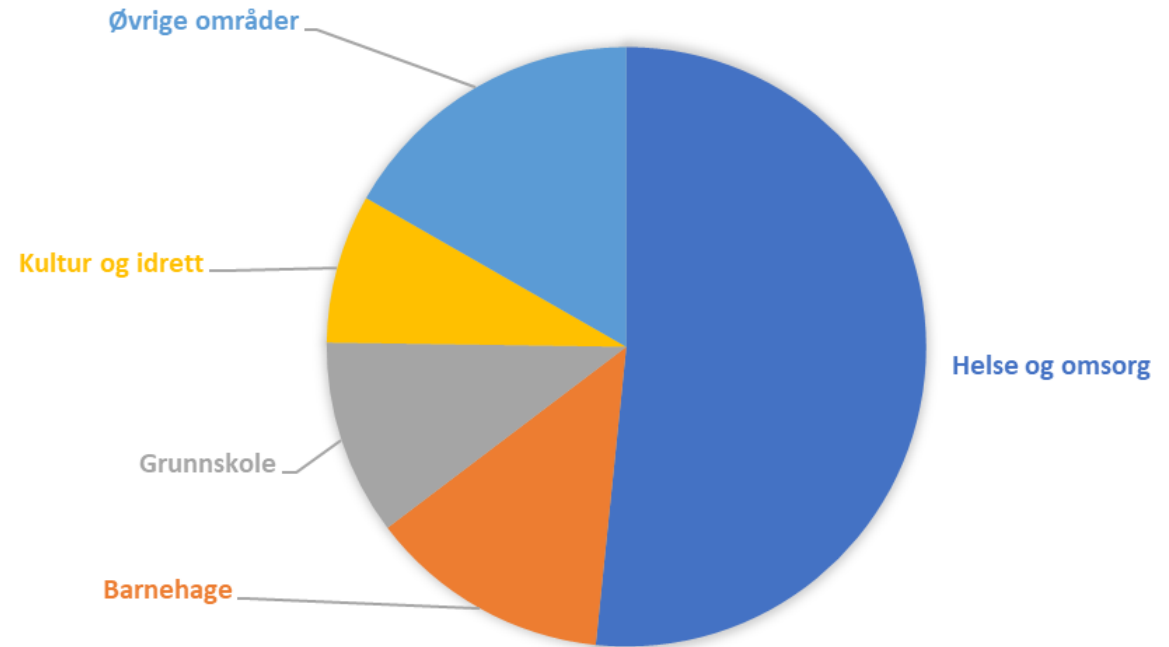
Utvalgsundersøkelse- kommuner i utvalget

	Kommuner i utvalget	Kommuner i landet	Andel	Innbyggere i utvalget	Innbyggere landet	Andel
Kommuner med over 70 000 innbyggere	11	12	91,7 %	2 016 446	2 099 639	96,0 %
Kommuner med 25 - 70 000 innbyggere	13	35	37,1 %	526 485	1 355 868	38,8 %
Kommuner med under 25 000 innbyggere	24	309	7,8 %	375 120	1 935 862	19,4 %
I alt	48	356	13,5 %	2 918 051	5 391 369	54,1 %

	Smittede per 10 000 innbyggere	
	I utvalget	I alt
Kommuner med over 70 000 innbyggere	135,6	138,6
Kommuner med 25 - 70 000 innbyggere	80,6	82,2
Kommuner med under 25 000 innbyggere	52,5	48,2

Utvalgskommunene har rapportert ekstrakostnader og inntektsbortfall på **5,6 mrd. kroner** når besparelsene er trukket fra.

- Store variasjoner mellom kommunene
- Halvparten av ekstrakostnader og inntektsbortfall kommer innen helse og omsorg

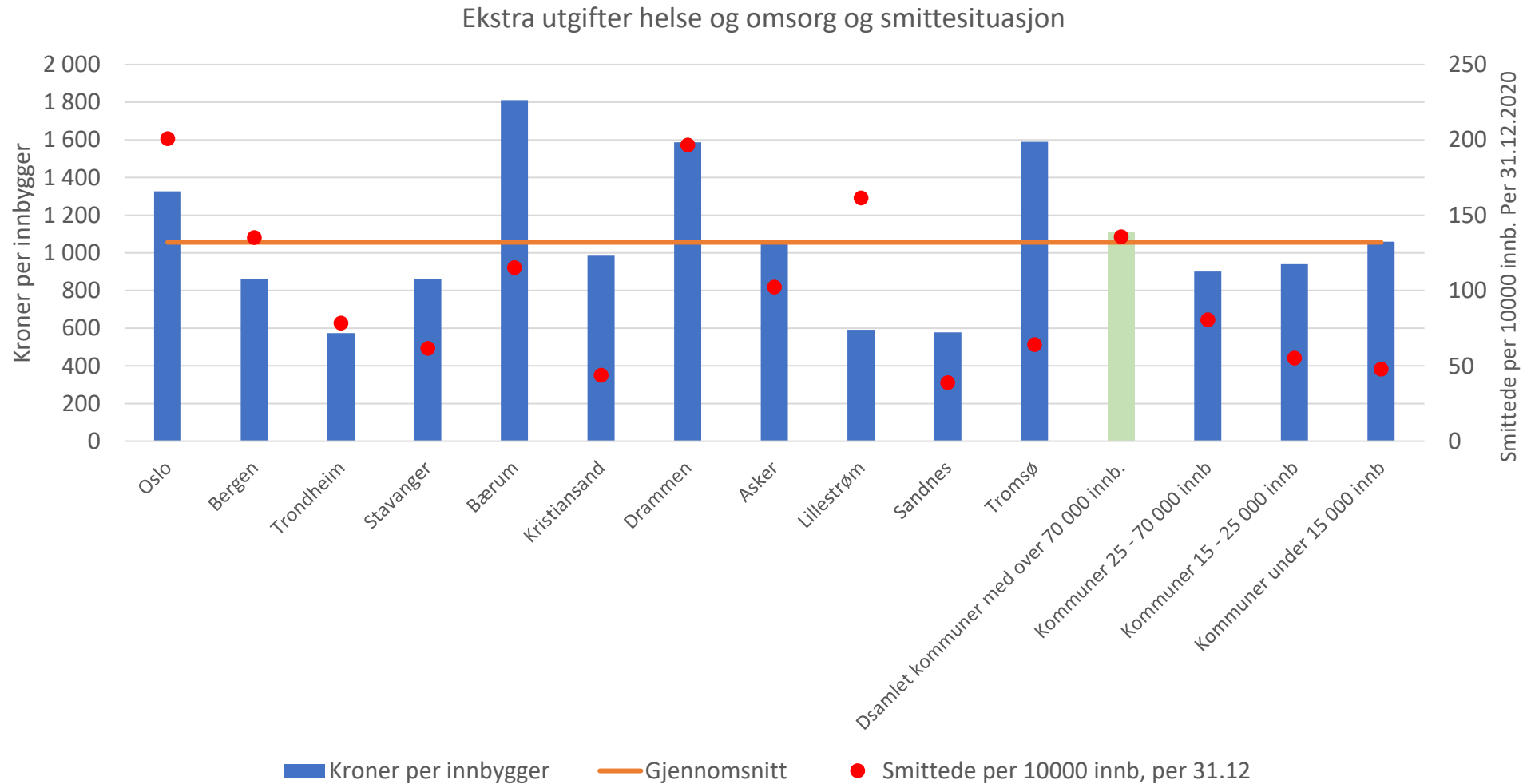
Hvordan lage landsanslag med utgangspunkt i tallene fra utvalgskommunene?

- Tilnærming/modellering (to tilnærminger som gir om lag samme resultat:
 - a) Kommunene deles inn i 3 grupper
 - » De største kommunene (over 70 000 innbyggere), hvor vi har svar fra kommuner med 96 prosent av folketallet.
 - » Store kommuner (25 -70 000 innbyggere), 13 av 25 kommuner med 39 pst av folketallet
 - » Mindre å mellomstore kommuner (under 25 000), svakest representativitet 24 av 309 kommuner, med 19 pst av folketallet
 - b) Kommunene deles i 2 grupper:
 - » Store kommuner (over 70 000 innbyggere), hvor vi har svar fra kommuner med 96 prosent av folketallet.
 - » Øvrige kommuner, hvor utvalgskommunene per 31.12 hadde et smittetall per 10 000 innbyggere på 68,9, mens kommunene som ikke inngår har 59,6 (altså litt lavere smittetrykk)

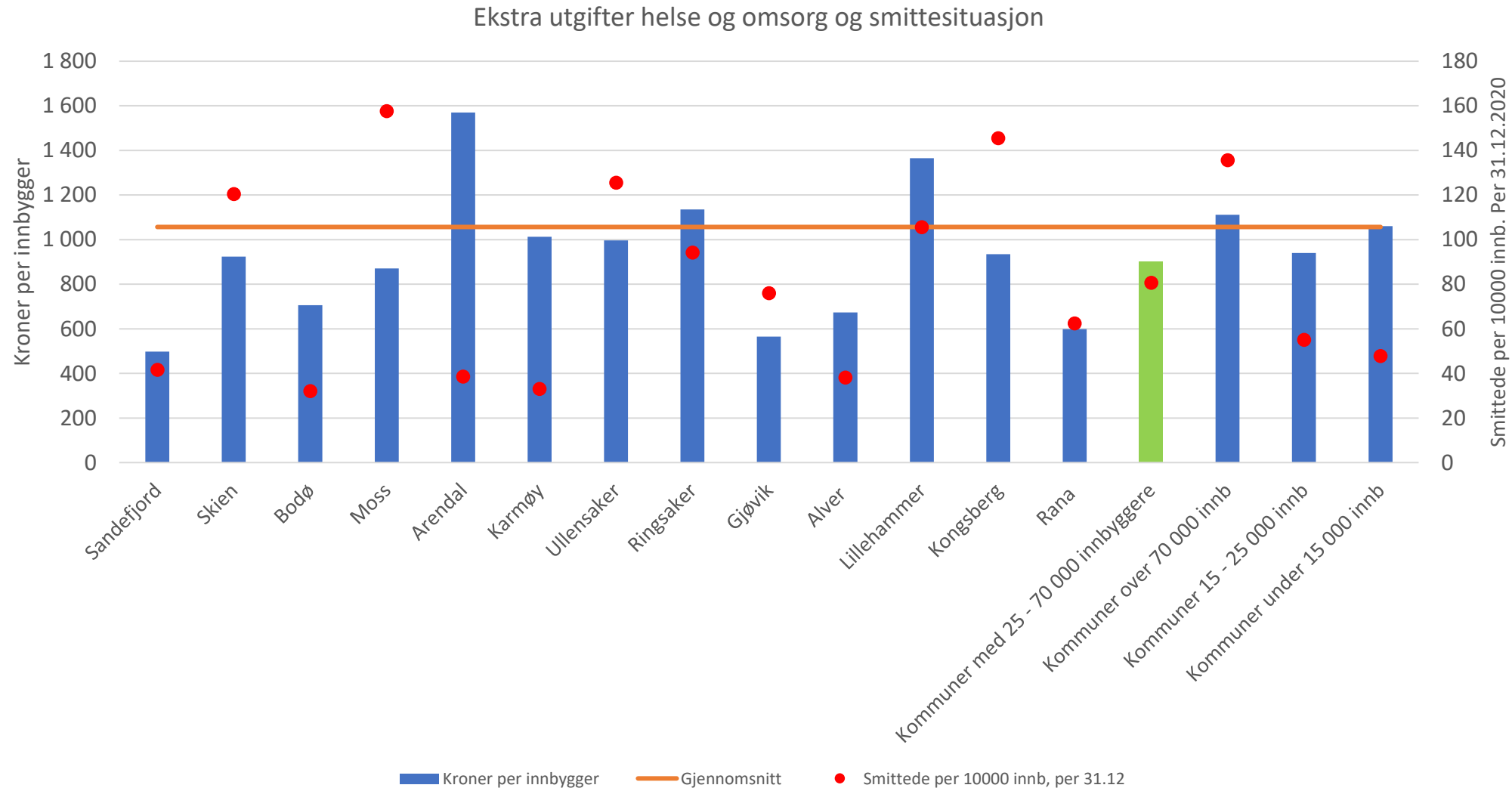
Ikke vesentlige forskjeller i de to alternativene

- Data fra **SSB Kostra** og **Samfunnsbedriftenes** undersøkelse på havn brukes for å underbygge anslagene for inntektsbortfall

Ekstra utgifter innen helse og omsorg på 3,1 mrd. kroner for kommunene i undersøkelsen, * store variasjoner mellom kommunene, ingen tydelig sammenheng med smitte

Ekstra utgifter innen helse og omsorg på 3,1 mrd. kroner for kommunene i undersøkelsen, * store variasjoner mellom kommunene, ingen tydelig sammenheng med smitte

Ekstrautgiftene innen helse og omsorg anslås til 5,5 mrd. kroner for kommunene samlet

Helse og omsorg utgifter

Grunnlagsdata

Anslag for 2020

Kommuner med over 70 000 innbyggere	2 241
Kommuner med 25 - 70 000 innbyggere	474
Kommuner med under 25 000 innbyggere	369
<hr/>	
Sum ekstrautgifter kommuner i undersøkelsen	3 084

Anslag for 2020

Kommuner i utvalget	3 084
Aggregert øvrige kommuner over 70 000 innbyggere	92
Aggregert øvrige kommuner 25 - 70 000 innbyggere	747
Aggregert anslag øvrige kommuner under 25 000 innbyggere	1 534
<hr/>	
Sum anslag utgifter helse og omsorg	5 458

Inntektsbortfall helse og omsorg anslås til 0,25 mrd. kroner

Helse og omsorg inntekter

Grunnlagsdata	Anslag for 2020
Kommuner med over 70 000 innbyggere	79
Kommuner med 25 - 70 000 innbyggere	30
Kommuner med under 25 000 innbyggere	17
<hr/> Sum inntektsbortfall kommuner i undersøkelsen	<hr/> 126

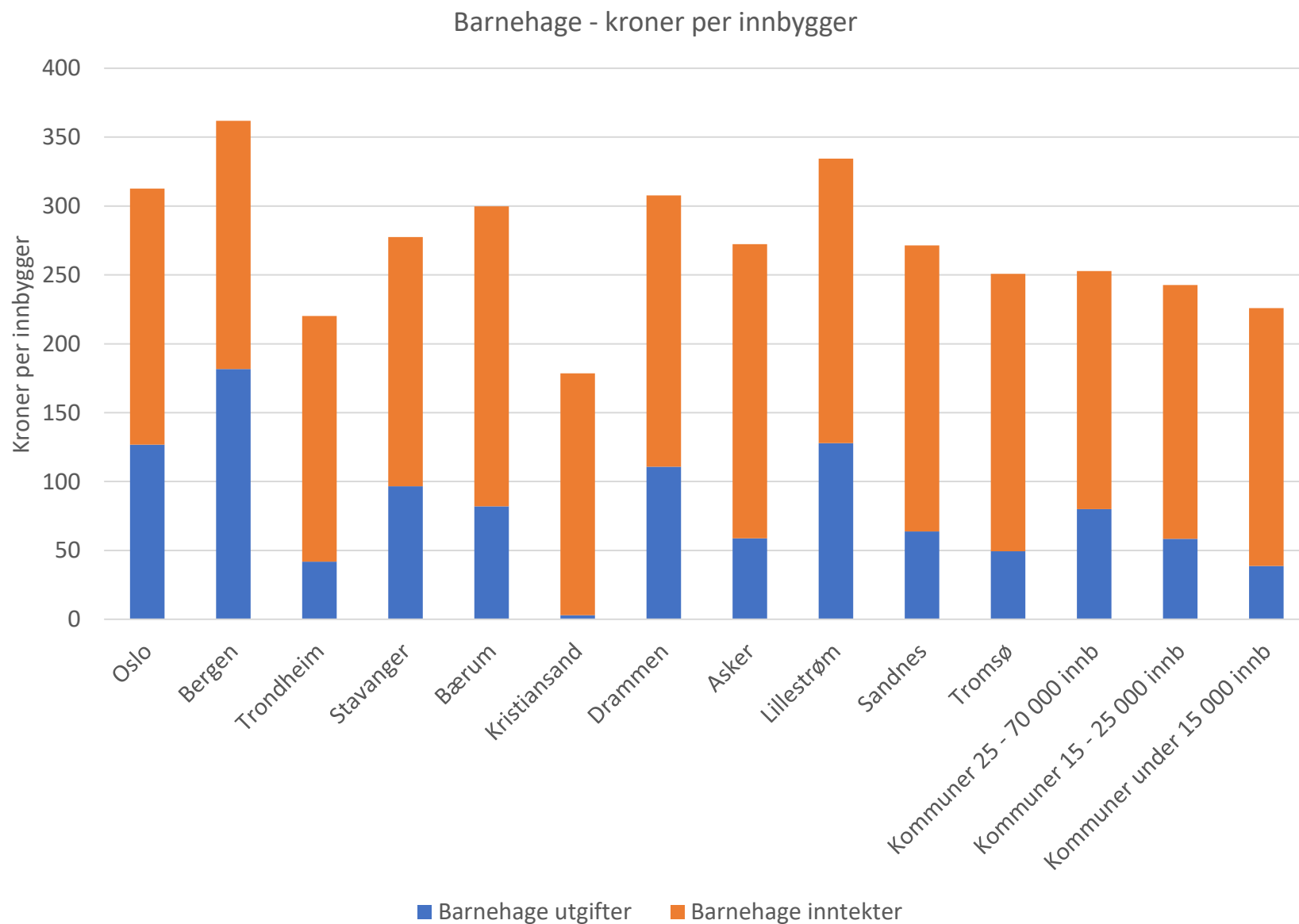
	Anslag for 2020
Kommuner i utvalget	126
Aggregert øvrige kommuner over 70 000 innbyggere	3
Aggregert øvrige kommuner 25 - 70 000 innbyggere	48
Aggregert anslag øvrige kommuner under 25 000 innbyggere	71
<hr/> Sum anslag utgifter helse og omsorg	<hr/> 248

Godt samsvar mellom anslaget for inntektsbortfall i undersøkelsen og Kostra-tallene.

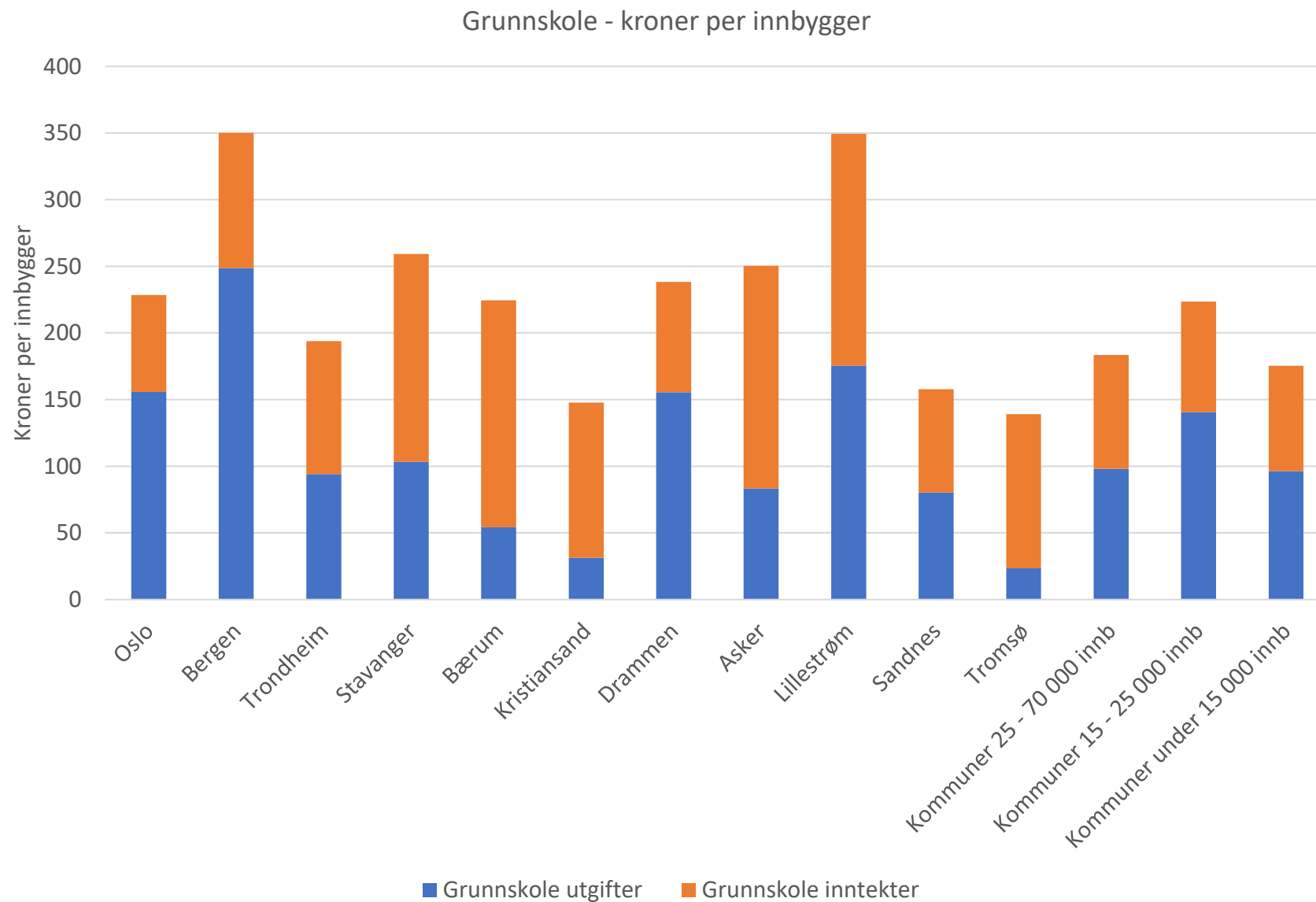
EAKUO Landet uten Oslo	Brukerbetalinger og salgs-leieinntekter		Endring
	2019	2020	
232 Helsestasjons- og skolehelsetjeneste	56 038	33 452	-22 586
234 Aktiviserings- og servicetjenester til eldre	734 890	678 898	-55 992
233 Annet forebyggende helsearbeid	134 446	70 332	-64 114
241 Diagnose, behandling, habilitering og reha	713 444	781 136	67 692
253 Helse- og omsorgstjenester i institusjon	6 189 447	6 291 865	102 418
254 Helse- og omsorgstjenester til hjemmebo	932 897	931 267	-1 630
256 Øyeblikkelig hjelp døgntilbud	3 419	20 701	17 282
Sum	8 764 581	8 807 651	43 070
Oslos anslag			-11 713
Sum inkl. Oslo			31 357
3,6 pst opprinnelig lønns- og prisvekst			-315 525

Bruker anslaget fra innsamlede tall da disse også avspeiler planlagt aktivitetsnivå.

Inntektstapet som følge av stengning er klart større enn ekstraavgiftene i barnehagene. Samlet inntektsbortfall og ekstraavgifter i utvalgte kommunene utgjør 800 mill. kroner

Store variasjoner mellom kommunenes ekstra utgifter og inntektsbortfall innen grunnskole. Samlet inntektsbortfall og ekstra utgifter i utvalgte kommunene utgjør 650 mill. kroner

Kostra-tallene indikerer noe større inntektsbortfall enn undersøkelsen, men dette antas å ha sammenheng med andre forhold enn covid-19 (innføring inntektsgradert foreldrebetaling i SFO mv.).

Undersøkelsen

Barnehage inntekter inkl. kompensasjon til private barnehager for inntektsbortfall

Sum anslag utgifter helse og omsorg **988**

Grunnskole inntekter

Sum anslag utgifter helse og omsorg **494**

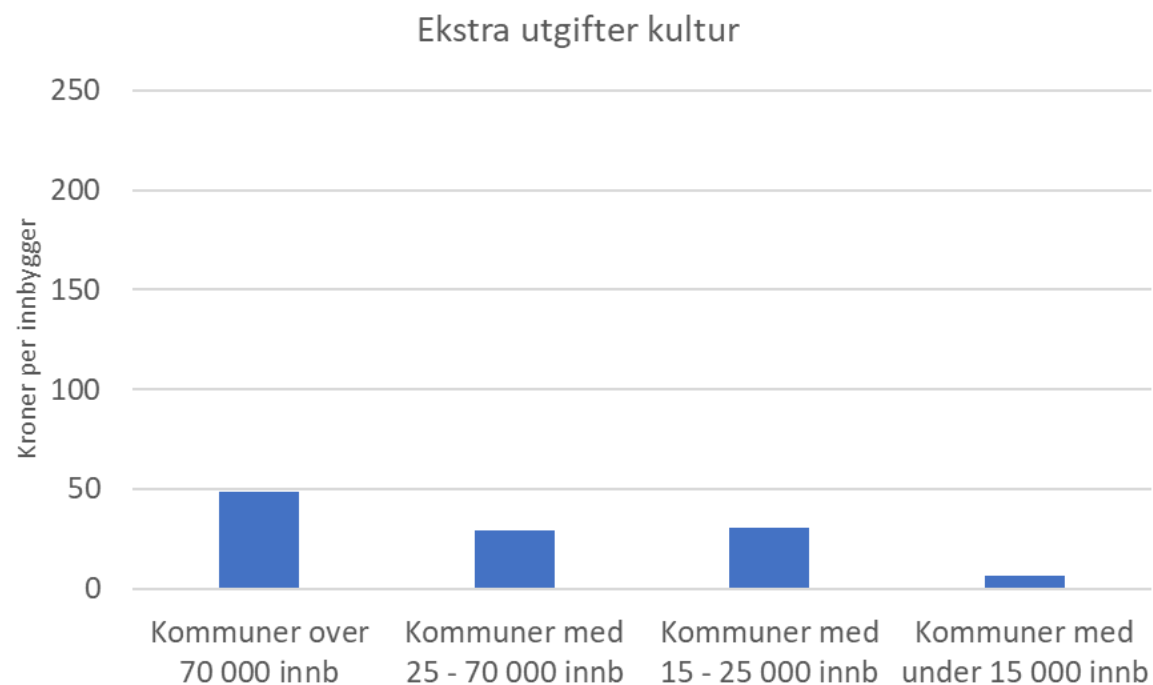
Kostratall

EAKUO Landet uten Oslo	Brukerbetalinger			Salgs og leieinntekter		
	2019	2020	Endring	2019	2020	Endring
201 Barnehage	3 454 015	3 086 065	-367 950	225 990	119 971	-106 019
202 Grunnskole	32 581	20 358	-12 223	141 356	136 064	-5 292
211 Styrket tilbud til førskolebarn	1 748	13 805	12 057	1 411	5 254	3 843
213 Voksenopplæring	34 868	26 966	-7 902	88 194	81 543	-6 651
215 Skolefritidstilbud	2 958 378	2 474 552	-483 826	63 344	34 000	-29 344
221 Barnehagelokaler og skyss	13	5	-8	16 882	19 518	2 636
222 Skolelokaler	484	294	-190	93 491	100 095	6 604
223 Skoleskyss	4	2	-2	395	17	-378
383 Kulturskole	327 257	297 712	-29 545	64 934	57 948	-6 986
Sum	6 809 348	5 919 759	-889 589	695 997	554 410	-141 587
Anslag for private barnehager	-367 950 * (342 858 / 329 121)		-383 308			
Anslag Oslo - kommunale barnehager			-77 000			
Anslag Oslo - private barnehager			-52 000			0
Anslag Oslo - SFO			-50 600			
Inntektsbortfall før lønns- og prisveksteffekt			-1 452 497			-141 587

Inntektsbortfall og ekstraavgifter innen barnehage og skole anslås til 2,6 mrd. kroner for kommunene samlet

	Anslag for 2020	Anslag arbeidsgruppen oktober	Anslag KS september
<u>Økte utgifter</u>			
Barnehage	0,45 mrd. kroner		
Grunnskole	0,65 mrd. kroner		
Barnehage og grunnskole samlet		0,8 mrd. kroner	0,7 - 0,8 mrd. kroner
<u>Mindreinntekter</u>			
Barnehage	1,0 mrd. kroner		
Grunnskole	0,5 mrd. kroner		
Grunnskole og barnehage samlet		1,5 mrd. kroner	1,4 - 1,5 mrd. kroner

Basert på tallene fra utvalgskommunene kan ekstraavgifter innen kultur anslås til 0,2 mrd. kroner

Kultur utgifter

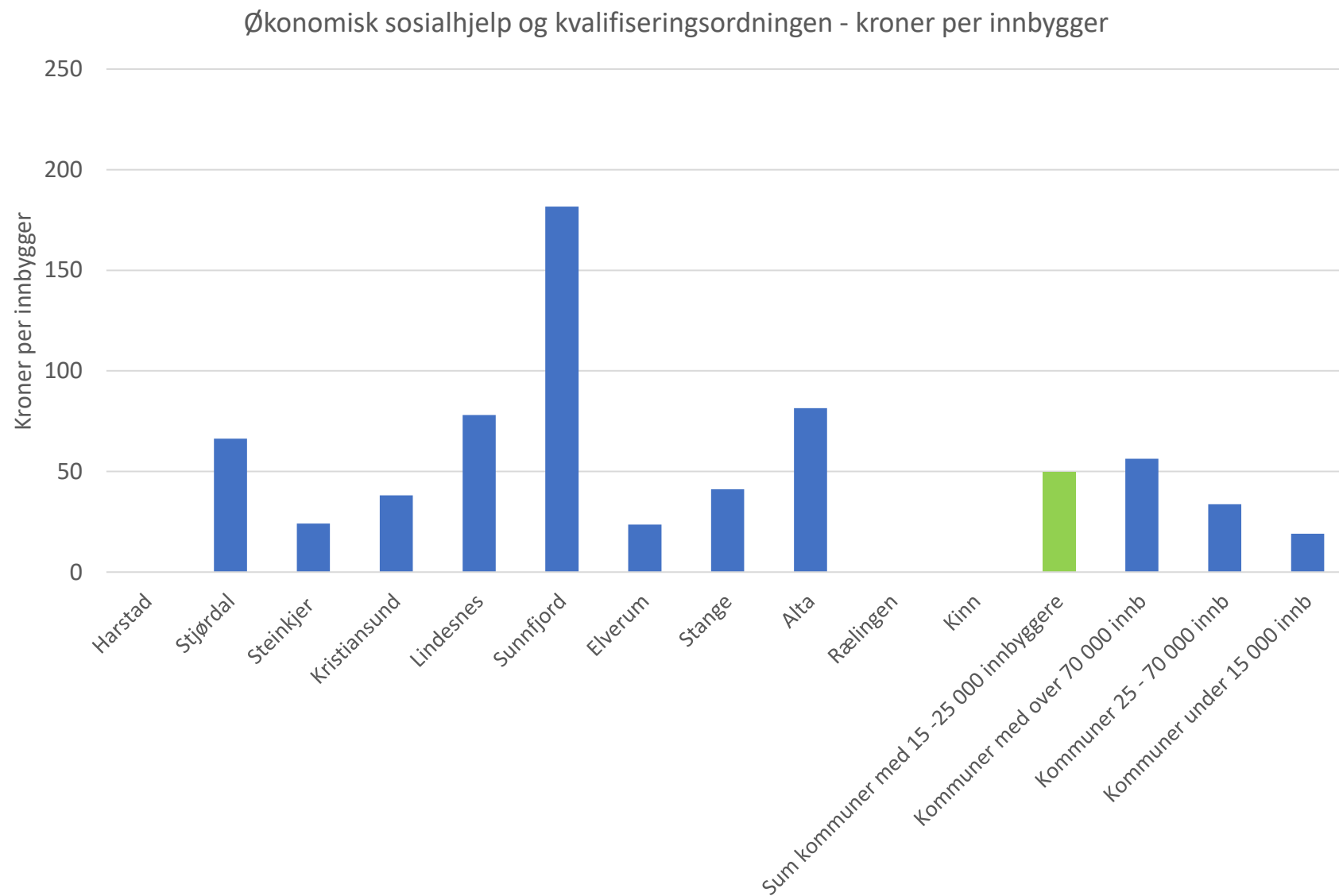
Grunnlagsdata

	Anslag for 2020
Kommuner med over 70 000 innbyggere	98
Kommuner med 25 - 70 000 innbyggere	15
Kommuner med under 25 000 innbyggere	8
Sum ekstraavgifter kommuner i undersøkelsen	122

Anslag for 2020

Kommuner i utvalget	122
Aggregert øvrige kommuner over 70 000 innbyggere	4
Aggregert øvrige kommuner 25 - 70 000 innbyggere	24
Aggregert anslag øvrige kommuner under 25 000 innbyggere	35
Sum anslag utgifter kultur	185

Økte utgifter til økonomisk sosialhjelp inkl. kvalifiseringsprogrammet anslås til 0,25 mrd. kroner

Merutgifter øvrige tjenesteområder (IKT, kommunikasjon, renhold, tekniske tjenester, barnevern, beredskap med mer) anslås til 0,8 mrd. kroner

Øvrige tjenester utgifter

Grunnlagsdata

Anslag for 2020

Kommuner med over 70 000 innbyggere	406
Kommuner med 25 - 70 000 innbyggere	70
Kommuner med under 25 000 innbyggere	43
<hr/> Sum ekstrautgifter kommuner i undersøkelsen	<hr/> 518

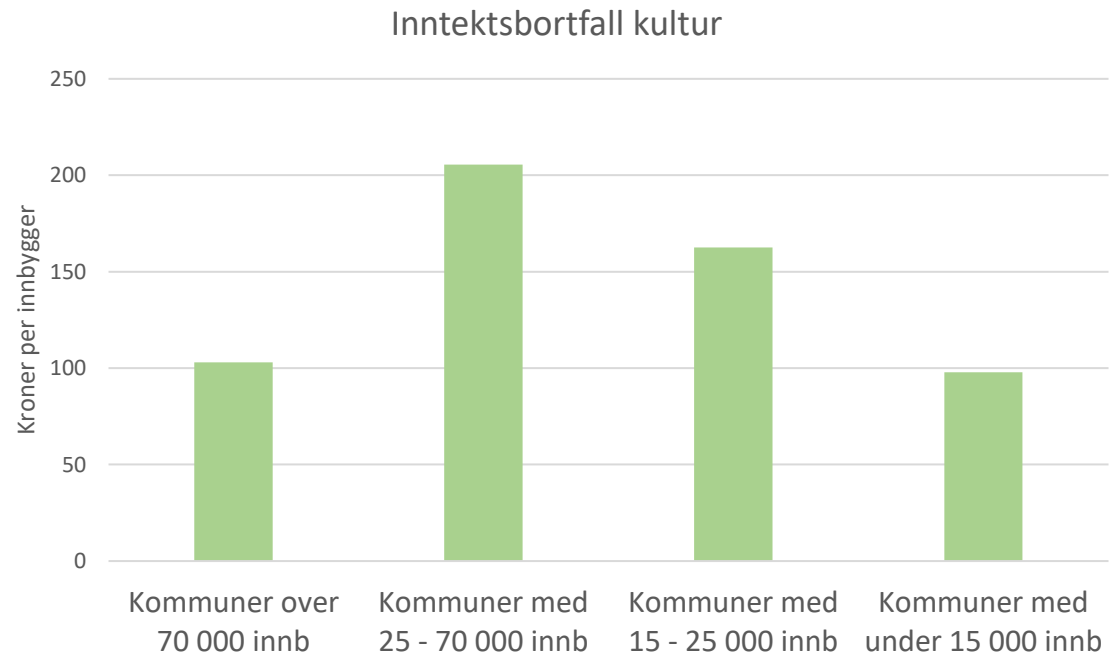
Anslag for 2020

Kommuner i utvalget	518
Aggregert øvrige kommuner over 70 000 innbyggere	17
Aggregert øvrige kommuner 25 - 70 000 innbyggere	110
Aggregert anslag øvrige kommuner under 25 000 innbyggere	178
<hr/> Sum anslag utgifter øvrige tjenester	<hr/> 822

Samlede ekstraavgifter for alle områder anslås til 7,75 mrd. kroner.

	Anslag for 2020	Anslag arbeidsgruppen oktober	Anslag KS september
<u>Kommunene</u>			
<u>Økte utgifter</u>			
Helse og omsorg	5,4 mrd. kroner	4,7 mrd. kroner	4,7 - 5,2 mrd. kroner
Barnehage	0,45 mrd. kroner		
Grunnskole	0,65 mrd. kroner		
Barnehage og grunnskole samlet		0,8 mrd. kroner	0,7 - 0,8 mrd. kroner
Økonomisk sosialhjelp m.m	0,25 mill. kroner	0,3 mill. kroner	0,2 - 0,4 mrd. kroner
Kultur	0,2 mrd. kroner		
Øvrige tjenesteområder	0,8 mrd. kroner		
Øvrige tjenesteområder inkl. kultur		0,6 mrd. kroner	0,7 - 0,9 mrd. kroner
<i>Sum ekstra utgifter</i>	<i>7,75 mrd. kroner</i>	<i>6,4 mrd. kroner</i>	<i>6,3 - 7,3 mrd. kroner</i>

Utvalgsundersøkelsen indikerer et inntektsbortfall på 0,75 mrd. kroner, der bortfallet er størst for kommunene med 15 000 til 70 000 innbyggere

Kostratallene indikerer noe større inntektsbortfall

EAKUO Landet uten Oslo	Brukerbetalinger, salgs- og leieinntekter		Endring
	2019	2020	
370 Bibliotek	31 170	23 149	-8 021
373 Kino	420 866	216 063	-204 803
375 Muséer	29 761	18 241	-11 520
377 Kunstformidling	111 282	49 591	-61 691
380 Idrett og tilskudd til andres idrettsanlegg	313 782	238 094	-75 688
381 Kommunale idrettsbygg og idrettsanlegg	627 172	525 179	-101 993
385 Andre kulturaktiviteter og tilskudd til andr	406 651	199 698	-206 953
386 Kommunale kulturbygg	307 946	218 094	-89 852
Sum	2 248 630	1 488 109	-760 521
Anslag Oslo			-88 892
Inntektsbortfall før lønns- og prisveksteffekt			-849 413
Lønns- og prisvekst			-80 951

Økonomiundersøkelse for 2020

- Gjennomført i februar 2021
- Antall svar: 32 av 62 – representativt utvalg

- Samlet reduserte inntekter i 2020: 230 millioner kroner
- Samlet reduserte kostnader i 2020: 82,5 millioner kroner

- Estimert til ca 400 millioner kroner totalt sett i reduserte inntekter
- Estimert til ca 140 millioner kroner totalt sett i reduserte utgifter

Reduksjon i parkeringsinntekter på om lag 150 mill. kroner.

Parkeringsinntekter

Grunnlagsdata

	Anslag for 2020
Kommuner med over 70 000 innbyggere	69
Kommuner med 25 - 70 000 innbyggere	13
Kommuner med under 25 000 innbyggere	8

Anslag for 2020

Kommuner i utvalget	90
Aggregert øvrige kommuner over 70 000 innbyggere	3
Aggregert øvrige kommuner 25 - 70 000 innbyggere	21
Aggregert anslag øvrige kommuner under 25 000 innbyggere	32
<hr/> Sum anslag utgifter helse og omsorg	145

Kostratallene samsvarer godt med undersøkelsens anslåtte inntektsbortfall for parkering og havn.

EAKUO Landet uten Oslo	Brukerbetalinger, salgs- og leieinntekter		Endring
	2019	2020	
330 Samferdsel og transporttiltak	2 521 685	2 096 968	-424 717
Anslag Oslo			-38 500
Inntektsbortfall før lønns- og prisveksteffekt			-463 217
3,6 % opprinnelig lønns- og prisvekst			-90 781

Men i anslaget for inntektsbortfall havn gjøres det fradrag for sparte utgifter, dvs. bruker en netto betraktning på dette området

Øvrig inntektsbortfall er på i størrelsesorden 0,2 mrd. kroner.

Øvrige inntekter

Grunnlagsdata

Anslag for 2020

Kommuner med over 70 000 innbyggere	136
Kommuner med 25 - 70 000 innbyggere	15
Kommuner med under 25 000 innbyggere	2
<hr/>	
Sum inntektsbortfall kommuner i undersøkelsen	153

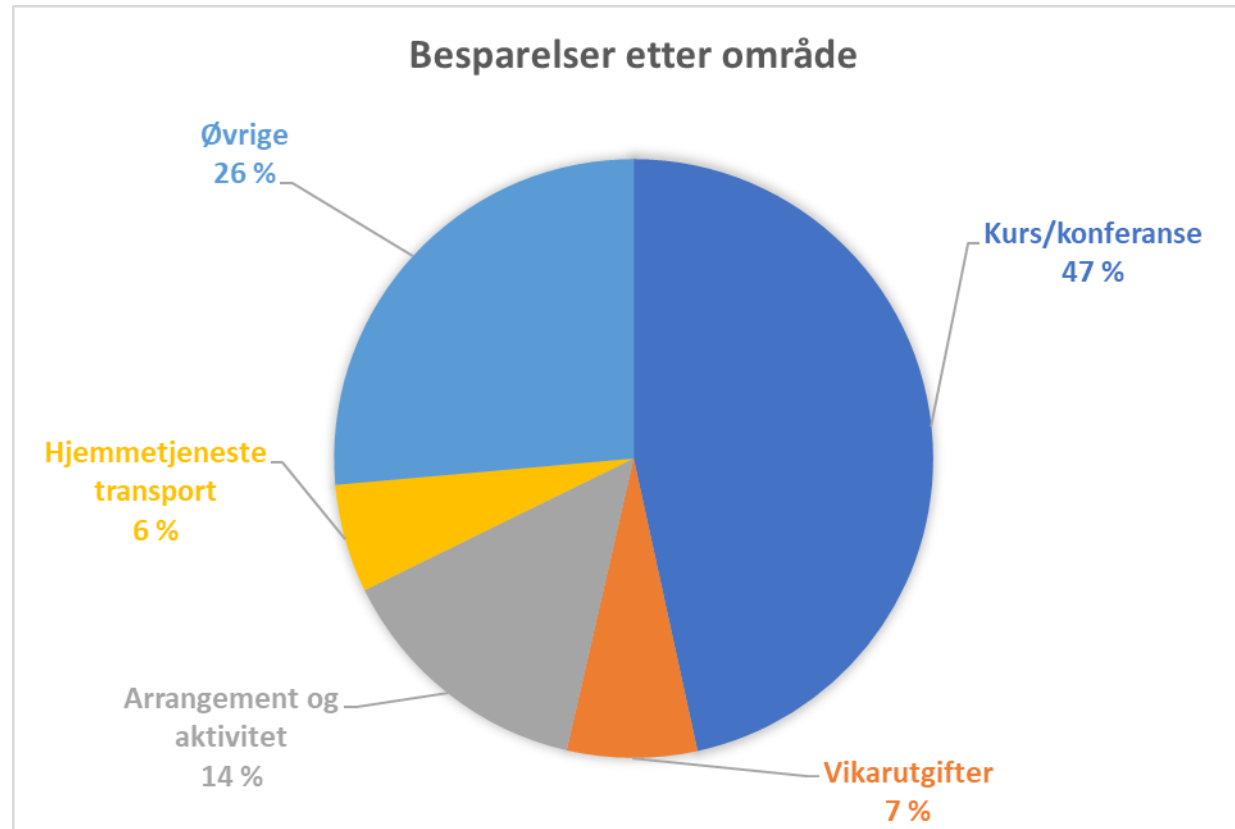
Anslag for 2020

Kommuner i utvalget	153
Aggregert øvrige kommuner over 70 000 innbyggere	6
Aggregert øvrige kommuner 25 - 70 000 innbyggere	23
Aggregert anslag øvrige kommuner under 25 000 innbyggere	9
<hr/>	
Sum anslag øvrige inntekter	191

Samlet bortfall av inntekter anslås til 3,3 mrd. kroner

	Anslag for 2020	Anslag arbeidsgruppen oktober	Anslag KS september
<u>Mindreinntekter</u>			
Helse og omsorg	0,25 mrd. kroner	0,3 mrd. kroner	0,4 mrd. kroner
Barnehage	1,0 mrd. kroner		
Grunnskole	0,5 mrd. kroner		
Grunnskole og barnehage samlet		1,5 mrd. kroner	1,4 - 1,5 mrd. kroner
Kultur	0,9 mrd. kroner	0,8 mrd. kroner	0,6 - 0,8 mrd. kroner
Parkeringsinntekter	0,15 mrd. kroner		0,2 mrd. kroner
Havneinntekter	0,3 mrd. kroner		0,3 - 0,7 mrd. kroner
Øvrige inntekter	0,2 mrd. kroner		0,3 - 0,4 mrd. kroner
Øvrige inntekter samlet		1,0 mrd. kroner	
<i>Sum inntektsbortfall</i>	<i>3,3 mrd. kroner</i>	<i>3,6 mrd. kroner</i>	<i>3,2 - 4,0 mrd. kroner</i>

Besparelser anslås til 0,9 mrd. kroner for kommunene samlet

Samlet økonomisk effekt av covid-19 for kommuneøkonomien i 2020 kan etter dette anslås til 6,05 mrd. kroner før finansposter.

Økte netto finansutgifter anslås til 1,0 mrd. kroner

	Anslag for 2020	Anslag arbeidsgruppen oktober	Anslag KS september
Sum ekstra utgifter og inntektsbortfall	11,05 mrd. kroner	10,0 mrd. kroner	9,5 - 11,3 mrd. kroner
Besparelser	- 0,9 mrd. kroner		- 0,6 til - 0,3 mrd. kroner
Sum ekstra utgifter og inntektsbortfall etter besparelser	10,15 mrd. kroner	10,0 mrd. kroner	8,9 - 11,0 mrd. kroner
Reduserte skatteinntekter	3,4 mrd. kroner	2,7 mrd. kroner	2,7 mrd. kroner
Redusert deflator	- 5,9 mrd. kroner	- 5,9 mrd. kroner	- 5,4 - 5,3 mrd. kroner
Redusert arbeidsgiveravgift	-1,6 mrd. kroner	-1,6 mrd. kroner	-1,4 mrd. kroner
Sum før finansposter	6,05 mrd. kroner	5,2 mrd. kroner	4,8 - 7,0 mrd- kroner
Finansposter	1,0 mrd. kroner		0,7 - 1,2 mrd. kroner

Kompensasjoner over rammetilskuddet

Kommunene

Prop 52 S (2019 - 2020) - skjønnstilskudd	250
Prop 67 S (2019 - 2020) - skjønnstilskudd	150
Prop 67 S (2019 - 2020) - kompensasjon	3 750
Prop 70 LS (2019-2020) - bortfall foreldrebetaling b.hage/SFO	1 000
RNB - Kompensasjon mindreinntekter skatt (regelendring)	550
RNB - Skjønnstilskudd smittevernutstyr (koronapandemi)	400
RNB - Tiltak rettet mot sårbare barn	150
Prop 142 S (2019-2020) - Skjønnstilskudd - kommuner med store utgifter TISK	500
Prop 48 S (2020-2021) - Endringer i statsbudsjettet - skjønn fylkesmenn	700
Prop 48 S (2020-2021) - Endr i statsbud - innbyggertilskudd, særskilt ford, smittekontroll	107
Sum kompensasjon - inntektsbortfall og ekstra kostnader	7 557
Prop 48 S (2020-2021) - Endr i statsbud - innbyggertilskudd, høy arbeidsledighet	250

Undersøkelsen indikerer at kommunene i stort er kompensert økonomisk for covid-19 effekter i 2020, men det kan likevel være enkeltkommuner som opplever at de ikke har fått full kompensasjon

- Usikkerhet om kompensasjonen har klart å fange opp inntektsbortfall og ekstra utgifter i:
 - Kommuner med kultur- og idrettsanlegg av nasjonal/regional karakter, og kanskje særlig de som er organisert slik at tall ikke rapporteres gjennom Kostra (f.eks. aksjeselskap)
 - Turist- og hyttekommuner, som i perioder har et befolkningstall som er langt høyere kommunens innbyggertall
 - Havnekommuner med mange anløp av cruiseskip eller hurtigrute
 - Kommuner med høye smittetall
 - Andre??

Arbeidsgruppe nedsatt av Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Arbeidsgruppe- kartlegge økonomiske konsekvenser av covid-19-situasjonen for kommunesektoren

- Kommunal og moderniseringsdepartementet satt i april i fjor ned en arbeidsgruppe med representanter fra staten (KMD, FIN, KD, HOD og SD) og kommunesektoren (Oslo kommune, Rogaland fylkeskommunen) og KS
- Arbeidsgruppen la fram en delrapport i oktober i fjor- anslag for 2020
- Arbeidsgruppen startet opp arbeide på nytt i januar, KUD er også kommet med i arbeidsgruppen
- Resultatene fra undersøkelsen til KS er sendt over til arbeidsgruppen
- Arbeidsgruppen skal levere en ny delrapport innen 1. april- endelige tall for 2020
- Endelig rapport i løpet av august 2021- anslag for 2021